

SMĚRNICE RADY 2014/87/EURATOM**ze dne 8. července 2014,****kterou se mění směrnice 2009/71/Euratom, kterou se stanoví rámec Společenství pro jadernou bezpečnost jaderných zařízení**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii, a zejména na články 31 a 32 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise, vypracovaný po obdržení stanoviska skupiny osobností jmenovaných Výborem pro vědu a techniku z řad vědeckých odborníků členských států,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Směrnice Rady 2013/59/Euratom ⁽³⁾ stanoví jednotné základní bezpečnostní standardy ochrany zdraví osob, které jsou vystaveny profesnímu ozáření, lékařskému ozáření a ozáření obyvatelstva, před nebezpečím vyplývajícím z ionizujícího záření.
- (2) Směrnice Rady 2009/71/Euratom ⁽⁴⁾ ukládá členským státům povinnost stanovit a udržovat vnitrostátní rámec pro jadernou bezpečnost. Uvedená směrnice odráží ustanovení hlavního mezinárodního nástroje v oblasti jaderné bezpečnosti, jímž je Úmluva o jaderné bezpečnosti ⁽⁵⁾, jakož i základní bezpečnostní principy ⁽⁶⁾ zavedené Mezinárodní agenturou pro atomovou energii (MAAE).
- (3) Směrnice Rady 2011/70/Euratom ⁽⁷⁾ ukládá členským státům povinnost stanovit a udržovat vnitrostátní rámec pro nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem.
- (4) V závěrech Rady ze dne 8. května 2007 týkajících se jaderné bezpečnosti a bezpečného nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem se zdůrazňuje, že „odpovědnost za jadernou bezpečnost je vnitrostátní záležitostí, která se ve vhodných případech vykonává v rámci EU. Rozhodnutí týkající se bezpečnostních opatření a dohledu, pokud jde o jaderná zařízení, zůstávají výhradně v pravomoci provozovatelů a vnitrostátních orgánů“.
- (5) Jaderná havárie ve Fukušimě v Japonsku, k níž došlo v roce 2011, opětovně zaměřila celosvětovou pozornost na opatření, jež je třeba přijmout za účelem minimalizace rizik a zajištění co nejvyšších úrovní jaderné bezpečnosti. Na základě závěrů Evropské rady ze dnů 24. a 25. března 2011 provedly příslušné vnitrostátní dozorné orgány spolu s Komisí v rámci Skupiny evropských dozorných orgánů pro jadernou bezpečnost (ENSREG), zřízené rozhodnutím Komise 2007/530/Euratom ⁽⁸⁾, na úrovni Společenství komplexní posouzení rizik a bezpečnosti jaderných elektráren (dále jen „zátěžové testy“). Výsledky identifikovaly řadu zlepšení, jež by mohla být v zúčastněných zemích zahrnuta do přístupů k jaderné bezpečnosti a provozních postupů.

⁽¹⁾ Stanovisko ze dne 2. dubna 2014 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽²⁾ Úř. věst. C 341, 21.11.2013, s. 92.

⁽³⁾ Směrnice Rady 2013/59/Euratom ze dne 5. prosince 2013, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy ochrany před nebezpečím vystavení ionizujícímu záření a zrušují se směrnice 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom a 2003/122/Euratom (Úř. věst. L 13, 17.1.2014, s. 1).

⁽⁴⁾ Směrnice Rady 2009/71/Euratom ze dne 25. června 2009, kterou se stanoví rámec Společenství pro jadernou bezpečnost jaderných zařízení (Úř. věst. L 172, 2.7.2009, s. 18).

⁽⁵⁾ Rozhodnutí Komise 1999/819/Euratom ze dne 16. listopadu 1999 o přistoupení Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom) k Úmluvě o jaderné bezpečnosti z roku 1994 (Úř. věst. L 318, 11.12.1999, s. 20).

⁽⁶⁾ Základní bezpečnostní principy MAAE: Základní zásady bezpečnosti, Rada bezpečnostních standardů MAAE č. SF-1 (2006).

⁽⁷⁾ Směrnice Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. července 2011, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem (Úř. věst. L 199, 2.8.2011, s. 48).

⁽⁸⁾ Rozhodnutí Komise 2007/530/Euratom ze dne 17. července 2007 o zřízení Evropské skupiny na vysoké úrovni pro jadernou bezpečnost a nakládání s odpadem (Úř. věst. L 195, 27.7.2007, s. 44).

Evropská rada kromě toho pověřila Komisi, aby případně přezkoumala stávající právní a regulační rámec pro bezpečnost jaderných zařízení a aby navrhla veškerá zlepšení, která se budou jevit jako nezbytná. Evropská rada rovněž zdůraznila, že v Unii je třeba zavést a soustavně zlepšovat nejvyšší standardy jaderné bezpečnosti.

- (6) Silný příslušný dozorný orgán, který je fakticky nezávislý v rozhodování o věcech týkajících se výkonu dozoru, je základním předpokladem rámce Společenství pro dozor nad jadernou bezpečností. Aby byla zajištěna vysoká úroveň jaderné bezpečnosti, je vrcholně důležité, aby byl příslušný dozorný orgán schopen vykonávat své pravomoci nestranně, transparentně a bez toho, že by byl v rozhodování o věcech týkajících se výkonu dozoru nepřípustně ovlivňován. Vydávání rozhodnutí v otázkách dozoru v oblasti jaderné bezpečnosti a přijímání opatření k jejich prosazování by mělo vycházet z objektivních odborných úvah týkajících se bezpečnosti a mělo by probíhat bez nepatřičných vnějších vlivů, jež by mohly bezpečnost nepříznivě ovlivnit, což se týká například nepřipustných vlivů vznikajících v souvislosti se změnou politických, hospodářských a společenských podmínek.

Ustanovení směrnice 2009/71/Euratom týkající se funkčního oddělení příslušných dozorných orgánů by měla být posílena, aby byla zajištěna faktická nezávislost dozorných orgánů z hlediska nepřipustných vlivů na jejich rozhodování o věcech týkajících se výkonu dozoru a aby bylo zaručeno, že tyto orgány budou mít přiměřené prostředky a pravomoci pro náležitý výkon svěřených povinností. Aby mohly dozorné orgány svěřené povinnosti náležitě plnit, měly by být vybaveny zejména dostatečnými zákonnými pravomocemi, dostatečným počtem zaměstnanců a dostatečnými finančními zdroji.

Posílenými požadavky by nicméně neměla být dotčena případná úzká spolupráce s jinými příslušnými vnitrostátními orgány nebo všeobecné politické pokyny vydané členskými státy.

- (7) Při rozhodování o věcech týkajících se výkonu dozoru by se měly zohlednit schopnosti a odborná způsobilost, které mohou poskytnout organizace pro technickou podporu. Tato odborná způsobilost by měla být založena na nejmodernějších vědeckých a technických poznatcích, včetně provozních zkušeností a poznatků z výzkumu týkajícího se bezpečnosti, na řízení znalostí a na odpovídajících technických zdrojích.
- (8) V souladu s částí 1 Obecných bezpečnostních požadavků MAAE by měla být respektována úloha členských států, pokud jde o stanovení rámce pro jadernou bezpečnost, i úloha dozorného orgánu, pokud jde o provádění tohoto rámce.
- (9) Vzhledem ke specializované povaze jaderného odvětví a omezenému počtu zaměstnanců s požadovanou odbornou způsobilostí a schopnostmi může docházet k přesunům zaměstnanců s výkonnými pravomocemi mezi jaderným průmyslem a dozornými orgány, a proto je třeba věnovat zvláštní pozornost zabránění střetům zájmů. Nadto je třeba přijmout opatření, která by zabránila střetu zájmů v případě organizací, jež poskytují dozorným orgánům poradenství nebo služby.
- (10) Jelikož důsledky jaderné havárie mohou přesáhnout hranice jednotlivých států, je třeba podporovat úzkou spolupráci, koordinaci a výměnu informací mezi příslušnými dozornými orgány členských států v okolí jaderných zařízení, bez ohledu na to, zda tyto členské státy provozují jaderná zařízení, či nikoliv. V tomto ohledu by měly členské státy zajistit vhodná opatření pro usnadnění takové spolupráce v oblasti jaderné bezpečnosti s přeshraničním dopadem.
- (11) Aby bylo zajištěno osvojení náležitých dovedností a dosažení a udržení odpovídající úrovně schopností, měly by všechny strany zajistit, aby všichni zaměstnanci, kteří mají odpovědnost ve věcech jaderné bezpečnosti jaderných zařízení, havarijní připravenosti a odezvy na mimořádné situace v areálu jaderného zařízení, průběžně procházeli odbornou přípravou. Toho lze dosáhnout zavedením programů a plánů školení a postupů pro pravidelný přezkum a aktualizaci těchto programů, jakož i přidělením přiměřených rozpočtových prostředků na tato školení.
- (12) Dalším zásadním poučením z fukušimské jaderné havárie je poznání významu posílení transparentnosti v otázkách jaderné bezpečnosti. Transparentnost je rovněž důležitým prostředkem podpory nezávislosti v rozhodování o věcech týkajících se výkonu dozoru. Stávající ustanovení směrnice 2009/71/Euratom týkající se informací, jež je třeba poskytnout obyvatelstvu, by proto měla být formulována konkrétněji, pokud jde o typ takto poskytovaných informací. Obyvatelstvu by měla být dále umožněna účast na příslušných fázích procesu rozhodování týkajícího se jaderných zařízení v souladu s vnitrostátním rámcem pro jadernou bezpečnost, při zohlednění různých vnitrostátních systémů. Za rozhodnutí o udělování povolení jsou i nadále odpovědné příslušné vnitrostátní orgány.

- (13) Požadavky této směrnice týkající se transparentnosti doplňují požadavky vyplývající ze stávajících právních předpisů Euratomu. Rozhodnutí Rady 87/600/Euratom⁽¹⁾ ukládá členským státům vůči Komisi a ostatním členským státům oznamovací povinnost a povinnost poskytovat informace v případě radiální mimořádné situace na vlastním území, zatímco směrnice 2013/59/Euratom vyžaduje, aby členské státy informovaly obyvatelstvo o tom, jaká opatření na ochranu zdraví je třeba uplatnit a jaké kroky je třeba přijmout v případě radiální mimořádné situace, a aby v pravidelných intervalech poskytovaly aktuální informace obyvatelstvu, jež bude v případě takové mimořádné situace pravděpodobně postiženo.
- (14) Strany Úmluvy o jaderné bezpečnosti během 6. hodnotící konference potvrdily význam, jež přikládají závěrům 2. mimořádné konference, konané po havárii ve Fukušimě. Především zdůraznily, že jaderné elektrárny by měly být projektovány, stavěny a provozovány s cílem předcházet haváriím, zmírňovat následky havárií, pokud k nim dojde, a zamezovat kontaminaci mimo areál zařízení, a dále že by dozorné orgány měly zajistit uplatňování těchto cílů při identifikaci a provádění příslušných bezpečnostních zlepšení v již existujících elektrárnách.
- (15) S ohledem na technický pokrok, kterého bylo dosaženo pomocí předpisů MAAE a Asociací západoevropských jaderných dozorů (WENRA) a v reakci na poznatky získané ze zátěžových testů a z vyšetřování jaderné havárie ve Fukušimě, by směrnice 2009/71/Euratom měla být změněna tak, aby obsahovala jaderněbezpečnostní cíl na vysoké úrovni, zahrnující všechny etapy životního cyklu jaderných zařízení (umístění, projekt, výstavba, uvedení do provozu, provoz, vyřazení z provozu). Tento cíl si zejména žádá výrazná posílení bezpečnosti při projektování nových reaktorů, v jejichž případě by měly být použity současné poznatky a technologie s přihlédnutím k nejnovějším mezinárodním bezpečnostním požadavkům.
- (16) Uvedeného cíle by mělo být dosaženo především prostřednictvím hodnocení jaderné bezpečnosti, která spadají do oblastí působnosti této směrnice. Hodnocení jaderné bezpečnosti by měli provádět držitelé povolení za kontroly příslušného dozorného orgánu, přičemž daných hodnocení lze využít pro posouzení rizika závažných nehod podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU⁽²⁾, jsou-li splněny požadavky této směrnice.
- (17) Pro bezpečnost jaderných zařízení má klíčový význam koncepce ochrany do hloubky, jež je zároveň základem pro plnění jaderněbezpečnostních cílů na vysoké úrovni. Uplatňování zásad ochrany do hloubky podle mezinárodních norem a doporučení WENRA zajistí, aby činnosti související s bezpečností byly, v rozumně proveditelné míře, zajišťovány nezávislými prostředky na různých úrovních tak, aby bylo případné selhání detekováno a napraveno vhodnými opatřeními. Účinnost každé z jednotlivých úrovní představuje zásadní prvek, má-li ochrana do hloubky předcházet haváriím a zmírňovat následky havárií, k nimž může dojít. Ochrana do hloubky je obecně strukturována do pěti úrovní. V případě selhání jedné z úrovní dochází k působení úrovně následující. Cílem první úrovně ochrany je předcházet abnormálnímu provozu a selháním systému. Selže-li první úroveň, abnormální provoz je zvládnut a případné selhání odhaleno druhou úrovní ochrany. Pokud selže druhá úroveň ochrany, třetí úroveň zajistí, aby byly i nadále plněny bezpečnostní funkce, neboť aktivuje zvláštní bezpečnostní systémy a další bezpečnostní prvky. V případě selhání třetí úrovně omezí úroveň čtvrtá další vývoj poruchy prostřednictvím postupů pro zvládnutí havárií, aby se předešlo závažným havarijním podmínkám vedoucím k unikům radioaktivních materiálů nebo aby tyto podmínky byly zmírněny. Posledním cílem (v rámci páté úrovně ochrany) je zmírnění radiologických následků významných uniků formou odezvy na mimořádnou událost mimo areál zařízení.
- (18) Spolu s ochranou do hloubky je za klíčový faktor pro dosažení vysoké úrovně jaderné bezpečnosti a pro její průběžné zlepšování považována účinná kultura jaderné bezpečnosti. Mezi ukazatele účinné kultury jaderné bezpečnosti patří zejména tyto aspekty: v rámci dané organizace mají osoby na všech pracovních a vedoucích úrovních zájem na jaderné bezpečnosti a jejím průběžném zlepšování; prosazuje se, aby se zaměstnanci na všech úrovních mohli vyjadřovat k dodržování relevantních bezpečnostních zásad a postupů pro průběžné zlepšování jaderné bezpečnosti; zaměstnanci mají možnost neprodleně hlásit bezpečnostní záležitosti; na základě provozních zkušeností jsou identifikovány poznatky užitečné do budoucna; veškeré odchylky od podmínek nebo uspořádání normálního provozu se vztahem ke zvládnutí havárií, které mohou mít na jadernou bezpečnost dopad, jsou systematicky hlášeny. Důležité prvky, jež napomáhají k dosažení vysoké kultury jaderné bezpečnosti, zahrnují zejména účinné systémy řízení, patřičné vzdělání a odbornou přípravu, opatření přijatá držitelem povolení pro zaznamenávání, hodnocení a dokumentování vlastních a cizích bezpečnostně významných provozních zkušeností, jakož i účinných řešení vznesených problémů.

(1) Rozhodnutí Rady 87/600/Euratom ze dne 14. prosince 1987 o opatřeních Společenství pro včasnou výměnu informací v případě radiální mimořádné situace (Úř. věst. L 371, 30.12.1987, s. 76).

(2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 26, 28.1.2012, s. 1).

- (19) Tam, kde se v této směrnici používá výraz „rozumně proveditelné“, je třeba jej uplatňovat v souladu se zavedenými definicemi, zejména s definicemi WENRA a MAAE.
- (20) Po jaderných haváriích v elektrárně Three Mile Island a v Černobylu fukušimská jaderná havárie opětovně poukázala na zásadní význam funkce kontejnmentu, který představuje poslední bariéru, jež chrání lidi a životní prostředí proti radioaktivním únikům následkem havárie. Žadatel o povolení k výstavbě nového reaktoru určeného k výrobě energie či k výzkumným účelům by měl proto prokázat, že projekt omezuje následky poškození aktivní zóny reaktoru na vnitřek kontejnmentu, což znamená, že žadatel by měl prokázat, že rozsáhlý či nedovolený radioaktivní únik mimo kontejnment je mimořádně nepravděpodobný, a měl by být schopen prokázat s vysokou mírou jistoty, že k takovému úniku nedojde.
- (21) V zájmu předcházení haváriím a jejich zmírňování by měly být vyžadovány konkrétnější opatření pro zvládání havárií a odezvu na mimořádné situace v areálu jaderného zařízení. Tato opatření by měla být v souladu s příslušnými ustanoveními směrnice 2013/59/Euratom, která by jimi neměla být dotčena. Držitel povolení by měl přijmout postupy, pokyny a opatření pro případy havárií, včetně těžkých havárií, k nimž by mohlo dojít ve všech provozních režimech včetně plného výkonu, odstavení a přechodových stavů, a měl by zajistit soulad a kontinuitu mezi všemi takovými postupy a opatřeními, jakož i jejich procvičování, revize a aktualizace. V rámci těchto opatření by měl být zajištěn rovněž dostatečný počet zaměstnanců a dostatečné množství vybavení a dalších nezbytných zdrojů. Měla by být zajištěna organizační struktura s jasným rozdělením odpovědnosti, jakož i koordinace jednotlivých orgánů zajišťujících odezvu.
- (22) Zátěžové testy poukázaly na klíčovou úlohu mechanismů posílené spolupráce a koordinace mezi všemi stranami, jež mají v oblasti jaderné bezpečnosti odpovědnost. Dobrým nástrojem pro budování důvěry se ukázalo být vzájemné hodnocení, jehož cílem je rozvíjení a výměna zkušeností a zajištění společného uplatňování vysokých standardů jaderné bezpečnosti.
- (23) Spolupráce členských států v oblasti jaderné bezpečnosti má pevné základy a může vytvářet přidanou hodnotu, pokud jde o jadernou bezpečnost, transparentnost a otevřenost vůči zúčastněným stranám na evropské i mezinárodní úrovni.

Členské státy by měly prostřednictvím svých příslušných dozorných orgánů a s patřičným využitím skupinu ENSREG a odborných poznatků WENRA, každých šest let stanovit metodiku, postupy a časový rámec pro vzájemná hodnocení vybraných společných, technických témat souvisejících s jadernou bezpečností jejich jaderných zařízení. Společně vybrané technické téma, které má být zvažováno, by mělo být stanoveno v rámci bezpečnostních referenčních úrovní WENRA nebo na základě zpětné vazby plynoucí z provozních zkušeností, z nehod a havárií a na základě technologického a vědeckého vývoje. Na vnitrostátní úrovni by členské státy měly provádět vlastní hodnocení a přijmout opatření pro vzájemná hodnocení těchto vlastních hodnocení, která budou provádět příslušné dozorné orgány jiných členských států.

O zjištěních těchto vzájemných hodnocení by měly být vypracovány zprávy. Členské státy by měly vypracovat své akční plány, jimiž budou reagovat na příslušná zjištění i na výsledky vlastního vnitrostátní hodnocení, se zřetelem k výsledkům těchto zpráv o vzájemných hodnoceních. Zprávy o vzájemných hodnoceních by měly být rovněž základem pro souhrnnou zprávu o výsledcích tematického vzájemného hodnocení na úrovni celé Unie, vypracovanou kolektivně příslušnými dozornými orgány členských států. Účelem souhrnné zprávy by nemělo být stanovit pořadí jaderných zařízení na základě jejich bezpečnosti, nýbrž věnovat pozornost procesu a technickým zjištěním tematického vzájemného hodnocení, aby bylo možno sdílet získané poznatky.

Vzájemná hodnocení by měla být založena na vzájemné důvěře, a proto by bylo vhodné, aby Komise, kdykoli to bude prakticky proveditelné, informovala členské státy, že zamýšlí výsledky zpráv o vzájemných hodnoceních použít ve svých politických dokumentech.

- (24) Povinnosti členských států předkládat zprávy o uplatňování této směrnice a povinnost Komise vypracovat zprávu na základě zpráv jednotlivých států jsou příležitostí pro posouzení a hodnocení různých aspektů uplatňování této směrnice, jakož i její účinnosti. Na mezinárodní úrovni existuje ve věci předkládání zpráv řada relevantních závazků, například pokud jde o podávání zpráv podle Úmluvy o jaderné bezpečnosti, a výsledky těchto zpráv by mohly být také využity pro hodnocení uplatňování této směrnice. Kromě toho by tato směrnice měla stanovit další požadavky na podávání zpráv, pokud jde o zjištění plynoucí z tematických vzájemných hodnocení jaderných zařízení. V zájmu zjednodušení právní úpravy a snížení administrativní zátěže by měla být povinnost členských států podávat zprávy zmírněna co do četnosti podávání zpráv i jejich obsahu.
- (25) V souladu s odstupňovaným přístupem závisí použitelnost ustanovení této směrnice na druhu jaderných zařízení na území každého členského státu. Při provádění těchto ustanovení ve vnitrostátním právu by proto měly členské státy zohlednit potenciální závažnost a povahu rizik, která se pojí s jadernými zařízeními, jejichž výstavbu plánují nebo která provozují. Odstupňovaný přístup by se měl týkat zejména těch členských států, jež mají v držení jen

malé zásoby jaderných a radioaktivních materiálů, například pro účely provozování menších výzkumných reaktorů, které by v případě těžké havárie nezpůsobily následky srovnatelné s následky havárie v jaderné elektrárně.

- (26) Ustanovení této směrnice, která jsou ze své podstaty spojena s existencí jaderných zařízení, konkrétně ta ustanovení, jež se týkají povinností držitelů povolení, jakož i nové zvláštní požadavky na jaderná zařízení a ustanovení týkající se havarijní připravenosti na mimořádné situace v areálu zařízení a odezvy na ně, by se neměla vztahovat na členské státy, které nemají jaderná zařízení. Ustanovení této směrnice by se měla provést ve vnitrostátním právu a uplatňovat přiměřeným způsobem v souladu s podmínkami na vnitrostátní úrovni a s přihlédnutím k tomu, že tyto členské státy nemají jaderná zařízení, přičemž by se mělo zajistit, že se otázkám jaderné bezpečnosti dostane ze strany vlády či příslušných orgánů náležitá pozornost.
- (27) V souladu se směrnicí 2009/71/Euratom mají členské státy zavést a udržovat vnitrostátní legislativní, dozorný a organizační rámec pro jadernou bezpečnost jaderných zařízení. Rozhodování o tom, jak ustanovení vnitrostátního rámce přijímat a prostřednictvím jakého nástroje je uplatňovat, zůstává v pravomoci jednotlivých členských států.
- (28) Členské státy se v souladu se společným politickým prohlášením členských států a Komise ze dne 28. září 2011 o informativních dokumentech zavázaly, že v odůvodněných případech doplní oznámení o opatřeních přijatých za účelem provedení směrnice ve vnitrostátním právu o jeden či více dokumentů s informacemi o vztahu mezi jednotlivými složkami směrnice a příslušnými částmi vnitrostátních nástrojů přijatých za účelem provedení směrnice ve vnitrostátním právu. V případě této směrnice považuje normotvůrce předložení těchto dokumentů za odůvodněné.
- (29) Směrnice 2009/71/Euratom by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Směrnice 2009/71/Euratom se mění takto:

- 1) Nadpis kapitoly 1 se nahrazuje tímto:

„CÍLE, OBLAST PŮSOBNOSTI A DEFINICE“.

- 2) Článek 2 se mění takto:

- a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Tato směrnice se vztahuje na každé civilní jaderné zařízení podléhající povolení.“;

- b) odstavec 3 se nahrazuje tímto:

„3. Tato směrnice doplňuje základní standardy uvedené v článku 30 Smlouvy, pokud jde o jadernou bezpečnost jaderných zařízení, a nedotýká se stávajících právních předpisů Společenství týkajících se ochrany zdraví pracovníků a obyvatelstva před nebezpečím ionizujícího záření, zvláště pak směrnice Rady 2013/59/Euratom. (*)“

(*) Směrnice Rady 2013/59/Euratom ze dne 5. prosince 2013, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy ochrany před nebezpečím vystavení ionizujícímu záření a zrušují se směrnice 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom a 2003/122/Euratom (Úř. věst. L 13, 17.1.2014, s. 1).“

- 3) Článek 3 se mění takto:

- a) v bodě 1 se písmeno a) nahrazuje tímto:

„a) jaderná elektrárna, obohacovací závod, závod na výrobu jaderného paliva, závod na přepracování, výzkumný reaktor, sklad vyhořelého paliva; a“;

- b) doplňují se nové body, které znějí:

„6) ‚havárií‘ jakákoliv nezamýšlená událost, jejíž důsledky či potenciální důsledky jsou z hlediska radiační ochrany či jaderné bezpečnosti významné;

7) ‚nehodou‘ jakákoliv nezamýšlená událost, jejíž důsledky či potenciální důsledky nejsou z hlediska radiační ochrany či jaderné bezpečnosti zanedbatelné;

- 8) ‚abnormálním provozem‘ provozní proces odchýlný od normálního provozu, který může nastat alespoň jednou během životního cyklu jaderného zařízení, který však s ohledem na příslušná projektová opatření nezpůsobuje žádné významné poškození částí důležitých z hlediska bezpečnosti ani nevede ke vzniku podmínek pro havárii;
 - 9) ‚projektovými východisky‘ soubor situací a událostí, jež jsou podle stanovených kritérií explicitně zohledněny v projektu jaderného zařízení, včetně jeho modernizace, a to tak, aby jim dotčené zařízení dokázalo odolat, aniž by plánovaným provozem bezpečnostních systémů došlo k překročení povolených limitů;
 - 10) ‚projektovou havárií‘ havarijní situace, proti nimž je jaderné zařízení podle stanovených projektových kritérií projektováno a při nichž poškození paliva, je-li to možné, a únik radioaktivních látek nepřekročí povolené limity;
 - 11) ‚závažnými situacemi‘ situace, jež jsou závažnější než situace týkající se projektových havárií; tyto situace mohou nastat vícenásobným selháním, jako je úplná ztráta všech úrovní bezpečnostního systému, nebo v důsledku mimořádně nepravděpodobné události.“
- 4) V kapitole 2 se za nadpis „POVINNOSTI“ vkládá nový nadpis, který zní:

„ODDÍL 1

Obecné povinnosti“.

- 5) V článku 4 se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Členské státy stanoví a udržují vnitrostátní legislativní, dozorný a organizační rámec (dále jen ‚vnitrostátní rámec‘) pro jadernou bezpečnost jaderných zařízení. Vnitrostátní rámec zejména stanoví:

- a) rozdělení odpovědností a koordinaci mezi příslušnými státními orgány;
- b) vnitrostátní požadavky v oblasti jaderné bezpečnosti vztahující se na všechny fáze životního cyklu jaderných zařízení;
- c) systém vydávání povolení a zákazu provozu jaderných zařízení bez povolení;
- d) systém dozorné kontroly jaderné bezpečnosti prováděné příslušným dozorným orgánem;
- e) účinná a přiměřená donucovací opatření, případně včetně nápravných opatření nebo pozastavení provozu a změny nebo zrušení povolení.

Stanovení způsobu přijetí vnitrostátních požadavků v oblasti jaderné bezpečnosti uvedených v prvním pododstavci písm. b) a nástroje pro jejich uplatňování spadá do pravomoci členských států.“

- 6) V článku 5 se odstavce 2 a 3 nahrazují tímto:

„2. Členské státy zajistí příslušnému dozornému orgánu skutečnou nezávislost z hlediska nepřípustného vlivu při přijímání rozhodnutí v oblasti dozoru. Za tímto účelem členské státy zajistí, aby vnitrostátní rámec vyžadoval, aby příslušný dozorný orgán:

- a) byl funkčně oddělen od jiných subjektů nebo organizací činných v oblasti podpory či využívání jaderné energie a při plnění úkolů v oblasti dozoru od takového subjektu nebo organizace nevyžadoval ani nepřijímal pokyny;
- b) přijímal rozhodnutí v oblasti dozoru na základě účinných a transparentních požadavků týkajících se jaderné bezpečnosti;
- c) měl přiděleny vyčleněné a dostatečné rozpočtové prostředky umožňující plnění úkolů v oblasti dozoru, jak jsou vymezeny ve vnitrostátním rámci, a odpovídal za plnění přiděleného rozpočtu;
- d) zaměstnával náležitý počet zaměstnanců s kvalifikací, zkušenostmi a odbornou způsobilostí nezbytnými pro plnění svých povinností. Může využít externích vědeckých a technických zdrojů a odborné způsobilosti na podporu svých dozorných činností;

- e) zavedl postupy pro předcházení všem střetům zájmu a pro jejich řešení;
 - f) poskytoval informace týkající se jaderné bezpečnosti, aniž by potřeboval povolení od jakéhokoli jiného subjektu či organizace, nejsou-li tím ohroženy jiné prvořadě zájmy, jako je bezpečnost, uznané v příslušných právních předpisech či mezinárodních nástrojích.
3. Členské státy zajistí, aby byly příslušnému dozornému orgánu svěřeny pravomoci nezbytné k plnění jeho povinností v souvislosti s vnitrostátním rámcem podle čl. 4 odst. 1. Za tím účelem členské státy zajistí, aby vnitrostátní rámec pověřil příslušné dozorné orgány těmito hlavními úkoly v oblasti dozoru:
- a) navrhopvat či stanovovat vnitrostátní požadavky v oblasti jaderné bezpečnosti nebo se podílet na jejich stanovení;
 - b) vyžadovat od držitele povolení, aby dodržel a prokázal dodržování vnitrostátních požadavků na jadernou bezpečnost a dodržování podmínek příslušného povolení;
 - c) ověřovat toto dodržování požadavků hodnocením a inspekcemi;
 - d) navrhopvat nebo uplatňovat účinná a přiměřená vynucovací opatření.“
- 7) Články 6, 7 a 8 se nahrazují tímto:

„Článek 6

Držitelé povolení

Členské státy zajistí, aby vnitrostátní rámec vyžadoval, že:

- a) prvotní odpovědnost za jadernou bezpečnost jaderného zařízení nese držitel povolení. Tuto odpovědnost není možné přenést a zahrnuje odpovědnost za činnost dodavatelů a subdodavatelů, jejichž činnost by mohla mít dopad na jadernou bezpečnost jaderného zařízení;
- b) při podávání žádosti o povolení musí žadatele prokázat jadernou bezpečnost. Rozsah a podrobnost tohoto prokazování musí odpovídat potenciální síle a povaze rizika týkajícího se jaderného zařízení a jeho umístění;
- c) držitelé povolení musí v rozumně proveditelné míře pravidelně, systematicky a ověřitelným způsobem vyhodnocovat, ověřovat a průběžně zlepšovat jadernou bezpečnost svých jaderných zařízení. Toto posouzení zahrnuje ověření, že jsou zavedena opatření pro předcházení haváriím a zmírňování důsledků havárií, včetně ověření uplatňování ustanovení o ochraně do hloubky;
- d) držitelé povolení vypracují a zavedou systémy řízení, ve kterých má jaderná bezpečnost požadovanou prioritu;
- e) držitelé povolení přijmou odpovídající postupy a opatření pro mimořádné situace v areálu jaderných zařízení, včetně pokynů ke zvládnutí těžkých havárií či jiných odpovídajících opatření, pro účinnou odezvu na havárie s cílem předcházet jejich důsledkům nebo je zmírnit. Tyto postupy zejména musí:
 - i) být v souladu s dalšími provozními postupy a být pravidelně procvičovány s cílem ověřit jejich použitelnost,
 - ii) zahrnovat havárie a těžké havárie, k nimž by mohlo dojít za všech provozních režimů, a ty, které současně zahrnují několik bloků nebo na ně mají dopad,
 - iii) stanovit opatření pro příjem vnější pomoci,
 - iv) být pravidelně přezkoumávány a aktualizovány, při zohlednění zkušeností ze cvičení a poznatků získaných při haváriích;
- f) držitelé povolení poskytují a udržují finanční a lidské zdroje s náležitou kvalifikací a způsobilostí, jež jsou nezbytné pro plnění jejich povinností s ohledem na jadernou bezpečnost jaderného zařízení. Držitelé povolení rovněž zajistí, aby dodavatelé a subdodavatelé, za něž nesou odpovědnost a jejichž činnost by mohla mít dopad na jadernou bezpečnost jaderného zařízení, měli nezbytné lidské zdroje s odpovídající kvalifikací a schopnostmi pro plnění svých povinností.

Článek 7

Odborná způsobilost a dovednosti pro potřeby jaderné bezpečnosti

Členské státy zajistí, aby vnitrostátní rámec od všech stran vyžadoval přijetí opatření týkajících se vzdělávání a odborné přípravy jejich zaměstnanců odpovědných za jadernou bezpečnost jaderných zařízení s cílem získat, udržovat a dále rozvíjet odbornou způsobilost a dovednosti v oblasti jaderné bezpečnosti a havarijní připravenost na mimořádné situace v areálu jaderného zařízení.

Článek 8

Transparentnost

1. Členské státy zajistí, aby byly pracovníkům a obyvatelstvu dostupné nezbytné informace týkající se jaderné bezpečnosti jaderných zařízení a dozoru nad ní, a to se zvláštním ohledem na místní orgány, obyvatelstvo a zúčastněné strany žijící v okolí jaderného zařízení. Tato povinnost zahrnuje zajištění toho, aby příslušný dozorný orgán a držitel povolení v rozsahu své působnosti a v rámci své komunikační politiky poskytovali:

- a) informace o normálním provozu jaderných zařízení pracovníkům a obyvatelstvu; a
- b) neprodleně informace v případě nehod a havárií pracovníkům a obyvatelstvu a rovněž příslušným dozorným orgánům dalších členských států v okolí jaderného zařízení.

2. Informace se veřejnosti zpřístupňují v souladu s příslušnými právními předpisy a mezinárodními nástroji a za podmínky, že to neohrozí jiné prvořadě zájmy, jako je bezpečnost, uznané v příslušných právních předpisech či mezinárodních nástrojích.

3. Členské státy zajistí, aniž je dotčen čl. 5 odst. 2, aby se příslušný dozorný orgán případně zapojil do spolupráce v oblasti jaderné bezpečnosti jaderných zařízení s příslušnými dozornými orgány jiných členských států v okolí jaderného zařízení, mimo jiné prostřednictvím výměny nebo sdílení informací.

4. Členské státy zajistí, aby obyvatelstvo mělo v souladu s příslušnými právními předpisy a mezinárodními nástroji vhodnou příležitost účinně se účastnit procesu rozhodování týkajícího se udělování povolení pro jaderná zařízení.“

- 8) Za článek 8 se vkládá nový oddíl, který zní:

„ODDÍL 2

Zvláštní povinnosti

Článek 8a

Jaderněbezpečnostní cíl pro jaderná zařízení

1. Členské státy zajistí, aby vnitrostátní rámec pro jadernou bezpečnost vyžadoval, aby byla jaderná zařízení projektována, umístována, stavěna, uváděna do provozu, provozována a vyřazována z provozu s cílem předejít haváriím, a pokud by došlo k havárii, zmírnit její důsledky a zabránit:

- a) časným radioaktivním únikům, které by vyžadovaly opatření pro mimořádné situace mimo areál jaderného zařízení, s nedostatečnou dobou k jejich provedení;
- b) velkým radioaktivním únikům, které by vyžadovaly ochranná opatření, jež nelze omezit místně nebo časově.

2. Členské státy zajistí, aby vnitrostátní rámec vyžadoval, aby cíl stanovený v odstavci 1:

- a) se vztahoval na jaderná zařízení, pro něž je stavební povolení uděleno poprvé po 14. srpnu 2014;
- b) byl používán jako referenční pro včasné provedení rozumně proveditelných bezpečnostních zlepšení stávajících jaderných zařízení, mimo jiné v rámci periodického hodnocení bezpečnosti, jak je stanoveno v čl. 8c písm. b).

Článek 8b

Zavedení jaderněbezpečnostního cíle pro jaderná zařízení

1. V zájmu dosažení jaderněbezpečnostního cíle stanoveného v článku 8a členské státy zajistí, aby vnitrostátní rámec vyžadoval tam, kde se uplatňuje ochrana do hloubky, aby zajistila, že:

- a) je minimalizován dopad mimořádných vnějších přírodních vlivů a náhodných rizik majících původ v činnosti člověka;
- b) je předcházeno abnormálnímu provozu a selháním;
- c) je abnormální provoz zvládnut a jsou odhalena selhání;
- d) jsou zvládnuty havárie zvažované v projektových východiscích;
- e) jsou zvládnuty závažné situace, včetně předcházení rozvoji havárie a zmírnění důsledků těžkých havárií;
- f) jsou vytvořeny organizační struktury podle čl. 8d odst. 1.

2. V zájmu dosažení jaderněbezpečnostního cíle stanoveného v článku 8a členské státy zajistí, aby vnitrostátní rámec vyžadoval, aby příslušný dozorný orgán a držitel povolení přijali opatření na podporu a zlepšení účinné kultury jaderné bezpečnosti. Tato opatření zahrnují zejména:

- a) systémy řízení, ve kterých má jaderná bezpečnost náležitou prioritu a které podporují na všech pracovních a vedoucích úrovních možnost vyjadřovat se k účinnému provádění příslušných bezpečnostních zásad a postupů a včas hlásit bezpečnostní otázky, v souladu s čl. 6 písm. d);
- b) opatření držitele povolení pro zaznamenávání, hodnocení a dokumentaci vlastních a cizích bezpečnostně významných provozních zkušeností;
- c) povinnost držitele povolení hlásit události s možným dopadem na jadernou bezpečnost příslušnému dozornému orgánu; a
- d) opatření pro vzdělávání a odbornou přípravu v souladu s článkem 7.

Článek 8c

Úvodní a periodické hodnocení bezpečnosti

Členské státy zajistí, aby vnitrostátní rámec vyžadoval, aby:

- a) všechna povolení vydaná pro výstavbu jaderného zařízení nebo provoz jaderného zařízení byla založena na náležitém hodnocení místa a konkrétních specifik zařízení, zahrnující prokázání jaderné bezpečnosti v souladu s vnitrostátními požadavky stanovenými na základě cíle uvedeného v článku 8a;
- b) držitel povolení, na nějž se vztahuje dozorná kontrola příslušného dozorného orgánu, systematicky a pravidelně, a to alespoň každých deset let, přehodnocoval bezpečnost jaderných zařízení, jak je stanoveno v čl. 6 písm. c). Cílem tohoto hodnocení bezpečnosti je zajištění shody se stávajícími projektovými východisky a nalezení dalších bezpečnostních zlepšení při zohlednění stárnutí, provozních zkušeností, nejnovějších výsledků výzkumu a vývoje v oblasti mezinárodních standardů, za použití cíle stanoveného v článku 8a jakožto reference.

Článek 8d

Havarijní připravenost a odezva na mimořádné situace v areálu jaderného zařízení

1. Aniž je dotčena směrnice 2013/59/Euratom, členské státy zajistí, aby vnitrostátní rámec vyžadoval, aby organizační struktura pro havarijní připravenost a odezvu na mimořádné situace v areálu jaderného zařízení byla zřízena s jasným přidělením odpovědností a stanovením postupů koordinace mezi držitelem povolení, příslušnými orgány a organizacemi, při zohlednění všech fází mimořádné situace.

2. Členské státy zajistí soulad a kontinuitu mezi opatřeními pro havarijní připravenost a odezvu na mimořádné situace v areálu jaderného zařízení a požadovanými vnitrostátním rámcem a dalšími opatřeními pro havarijní připravenost a odezvu na mimořádné situace požadovanými podle směrnice 2013/59/Euratom.“

9) Za článek 8d se vkládá nová kapitola, která zní:

„KAPITOLA 2a

VZÁJEMNÁ HODNOCENÍ A PODÁVÁNÍ ZPRÁV

Článek 8e

Vzájemná hodnocení

1. Členské státy nejméně jednou za deset let zajistí pravidelné vlastní hodnocení svých vnitrostátních rámců a příslušných dozorných orgánů a přizvou mezinárodní misi, která provede vzájemné hodnocení příslušných částí jejich vnitrostátních rámců a příslušných dozorných orgánů s cílem soustavného zlepšování jaderné bezpečnosti. O výsledcích takových vzájemných hodnocení, jakmile jsou k dispozici, se podají zprávy členským státům a Komisi.

2. Členské státy zajistí, aby koordinovaně:

- a) bylo provedeno jejich vlastní hodnocení určité vybrané tematické oblasti týkající se jaderné bezpečnosti příslušných jaderných zařízení na jejich území;
- b) byly všechny ostatní členské státy a Komise jako pozorovatel přizvány ke vzájemnému hodnocení vlastního hodnocení uvedeného v písmenu a);
- c) byla přijata vhodná následná opatření podle příslušných zjištění vyplývajících z provedeného vzájemného hodnocení;
- d) byly po tom, co jsou výsledky k dispozici, zveřejněny příslušné zprávy o výše uvedeném vzájemném hodnocení a jeho hlavním výsledku.

3. Členské státy zajistí, aby byla přijata opatření umožňující zahájení prvního tematického vzájemného hodnocení v roce 2017 a aby se mohla následující tematická vzájemná hodnocení uskutečňovat každých šest let.

4. V případě havárie, jež má za následek situace vyžadující opatření pro mimořádné situace mimo areál jaderného zařízení nebo ochranná opatření pro obyvatelstvo, zajistí příslušný členský stát neprodlené pozvání mise k provedení mezinárodního vzájemného hodnocení.“

10) Článek 9 se mění takto:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Členské státy předloží Komisi zprávu o uplatňování této směrnice poprvé do 22. července 2014 a následně do 22. července 2020.“;

b) odstavec 3 se zrušuje.

11) V článku 10 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec, který zní:

„1a. Povinnost provedení článků 6, 8a, 8b, 8c a 8d ve vnitrostátním právu a jejich uplatňování se netýká členských států bez jaderných zařízení, pokud se tyto státy nerozhodnou vyvinout jakoukoliv činnost související s jadernými zařízeními podléhajícími povolení v jejich jurisdikci.“

Článek 2

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 15. srpna 2017. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice, a veškeré jejich následné změny.

Článek 3

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 4

Tato směrnice je určena členskými státy.

V Bruselu dne 8. července 2014.

Za Radu
předseda
P. C. PADOAN
